МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Філологічний факультет

Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної роботи _____
31 серпня 2022 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДИТЯЧА ДОШКІЛЬНА ЛІТЕРАТУРА ТА ВИРАЗНЕ ЧИТАННЯ

Ступінь бакалавра
Спеціальність 016 Спеціальна освіта
Освітньо-професійна програма Логопедія. Спеціальна психологія

Миколаїв – 2022

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Середа Ірина Валеріївна, доцент кафедри спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТ: Русова Владлена Миколаївна, доцент кафедри української філології та міжкультурної комунікації Чорноморського національного університету імені Петра Могили, кандидат філологічних наук, доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної освіти
Протокол від «22» серпня 2022 року № 2

Завідувач кафедри спеціальної освіти _____ (Савінова Н. В.)

Програму погоджено з гарантом ОП Логопедія. Спеціальна психологія_____ (Савінова Н. В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1
Голова навчально-методичної комісії _____ (Мороз Т. О.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «31» серпня 2022 року № 11
Голова навчально-методичної комісії _____(_____)

Анотація

Курс «Дитяча дошкільна література та виразне читання» є варіативною навчальною дисципліною та важливою складовою підготовки бакалаврів спеціальності 016 Спеціальна освіта відповідно до освітньої програми: Логопедія. Спеціальна психологія. Мета курсу полягає у розкритті змісту і значення дитячої літератури як базової фундаментальної дисципліни; висвітленні її ролі у становленні системи знань, вмінь та навичок вихователів і вчителів. Програма курсу передбачає формування у студентів наукового підходу до розуміння дитячої літератури як самостійної дисципліни; ознайомлення з творами вітчизняної і світової дитячої літератури, необхідними для професійної діяльності педагога; формування професійної спрямованості, прагнення до творчого вивчення дитячої літератури, з подальшим використанням власних наукових розвідок у професійній діяльності; розвиток уміння використовувати теоретичні та практичні знання з дитячої літератури у майбутній професійній діяльності. Передумовами для вивчення дисципліни є знання з української та зарубіжної літератури; основ педагогіки та психології; педагогічної деонтології, риторики, культури мовлення корекційного педагога.

Ключові слова

Виразне читання, виховний аспект творів для дітей, дитяча література, жанрові різновиди дитячої літератури, корекційна спрямованість виразного читання, художній твір для дітей.

Summary

The course "Children's preschool literature and expressive reading" is a variative discipline and an important component of training bachelors in specialty 016 Special education in accordance with the educational program: Speech Therapy. Special psychology. The purpose of the course is to reveal the content and significance of children's literature as a basic fundamental discipline; highlighting its role in the formation of a system of knowledge, skills and abilities of educators and teachers. The program of the course provides for the formation of students' scientific approach to understanding children's literature as an independent discipline; acquaintance with works of domestic and world children's literature, necessary for professional activity of the teacher; formation of professional orientation, the desire for creative study of children's literature, with the subsequent use of their own scientific research in professional activities; development of the ability to use theoretical and practical knowledge of children's literature in future professional activities. Prerequisites for studying the discipline are knowledge of Ukrainian and foreign literature; basics of pedagogy and psychology; pedagogical deontology, rhetoric, speech culture of a correctional teacher.

Key words

Expressive reading, educational aspect of works for children, children's literature, genre varieties of children's literature, correctional orientation of expressive reading, work of art for children.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Дитяча дошкільна література та виразне читання» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 016 Спеціальна освіта за освітньо-професійною програмою Логопедія. Спеціальна психологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: основні аспекти дитячої дошкільної літератури та виразного читання.

Міждисциплінарні зв'язки: зміст курсу пов'язаний з курсами української та зарубіжної літератури; основами педагогіки та психології; педагогічної деонтології, риторики, культури мовлення корекційного педагога.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1.1. Мета: розкрити зміст і значення дитячої літератури як базової фундаментальної дисципліни; показати науково-теоретичну та методологічну роль дитячої літератури у становленні системи знань, вмінь та навичок вихователів і вчителів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- теоретичні: сформувати у студентів науковий підхід до розуміння дитячої літератури як специфічної дисципліни; ознайомити студентів з творами вітчизняної і світової дитячої літератури, що необхідні в професійній діяльності педагога; формувати професійну спрямованість, інтерес і прагнення до творчого вивчення дитячої літератури, з подальшим використанням власних наукових розвідок у професійній діяльності;
- практичні: розвивати вміння використовувати теоретичні та практичні знання із дитячої літератури у власній професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН16. Здатний постійно вивчати літературні джерела за профілем підготовки і суміжними питаннями;

ПРН20. Здатний володіти культурою спілкування, його формами, способами, вербальними і невербальними засобами.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

І. Загальнопедагогічні:

ЗК-3.1. Комунікативна компетентність. Здатність спілкуватися державною мовою в межах потреби своєї професійної діяльності. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і педагогічну комунікацію.

ЗК-1.4. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів.

ЗК-3.5. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання дітей дошкільного і шкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку; чинним нормативним забезпеченням спеціальної освіти тощо.

ІІ. Фахові:

ФК-3 Комунікативно-педагогічна (відповідно нозології). Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодії, суб'єкт-суб'єктну комунікацію.

2. Інформаційний обсяг дисципліни

Тема 1. Дитяча література як складова всієї художньої літератури.

Тема 2. Усна народна творчість для дітей. Малі фольклорні жанри.

Тема 3. Література для дітей періоду давньої літератури.

Тема 4. Дитяча література XIX століття.

Тема 5. Зарубіжна література XX століття у дитячому читанні.

Тема 6. Сучасна дитяча література.

3. Рекомендована література

Базова

1. Богданець-Білоскаленко Н.І. Дитяча література. Твори українських письменників ІІ половини XX - початку XXI століть [Текст]: Навчальний посібник / Н. І. Богданець-Білоскаленко. – К. : Слово, 2011. – 480 с.

2. Дитяча література: теорія, історія, практика [Текст] : Навчально-методичний посібник для студентів-філологів спеціальності "Педагогіка і методика середньої освіти" / Автор-укладач Л.О. Бондар. – Миколаїв, 2011. – 234 с.

3. Українська дитяча література [Текст]: Хрестоматія / Вступ. ст. та упорядкув. Л.П. Козачок. – 2-ге вид., стер.. – К.: Вища школа, 2006. – 519 с.

4. Українська література для дітей. Хрестоматія [Текст]: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Упор. О.О. Гарачковська. – К. : Видавничий центр "Академія", 2011. – 800 с.

5. Хрестоматія для дошкільнят. 4 - 5 років [Текст] : Посібник для батьків та вихователів дитячих садків / Упорядники: Шевченко О, Качалова Т., Кир'ян Н.. – К. : Школа, 2000. – 559 с.

Допоміжна

1. Богданець-Білоскаленко Н.І. У барвистому віночку [Текст]: Хрестоматія українських фольклорних і авторських творів для роботи з дітьми в дошкільних навчальних закладах / Н. І. Богданець-Білоскаленко. – К. : Слово, 2011. – 728 с.

2. Дмитренко М. Українська фольклористика.-К., 2001.

3. Дуб В., Поліщук В. Вивчення творчості Степана Васильченка. – К.,1984.

4. Жулинський М. Богдан-Ігор Антонич // Слово і доля. К., 2002.

5. Лановик З., Лановик М. Українська народна словесність. Посібник для студентів гуманітарних ф-тів вищих навч. закладів. – Львів:Літопис, 2000.

6. Сонечко: Казки, оповідання, скоромовки [Текст]: Хрестоматія для позакласного читання / Уклад. Г.Ю. Рогінська. – Харків: Ранок-НТ, 2002. – 384с.

7. Українська дитяча література [Текст]: Хрестоматія / Вступ. ст. та упорядкув. Л.П. Козачок. – К. : Вища школа, 2002. – 519с.

8. Шумило Н. Богдан Лепкий на перехресті традиційного і нового // Слово і час . – 2000 - № 9-10.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагности успішності навчання: індивідуальне і фронтальне опитування; самостійні роботи; тестування; контрольна робота; перевірка індивідуальних та групових творчих завдань.